

รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้เบญจภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ
ของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล*
A STRATEGIC MANAGEMENT MODEL EMPLOYING A “BENJA PHAKHI” NETWORK
TO ENHANCE THE VOCATIONAL SKILLS OF STUDENTS BAN THAPHAE SCHOOL
THE SATUN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

ฮาบีบะ หลงสลำ

Habebah Longsalam

โรงเรียนบ้านท่าแพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล สตูล ประเทศไทย

Ban Thaphae School, The Satun Primary Educational Service Area Office, Satun, Thailand

Corresponding author E-mail: nuubeebah24@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้เบญจภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ โดยมีวิธีวิจัยและพัฒนา ดังนี้ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ได้แก่ สภาพโรงเรียน ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) สร้างและพัฒนารูปแบบ ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน 3) ทดลองใช้รูปแบบ และ 4) ศึกษาผลการประเมินรูปแบบ แหล่งข้อมูล คือ ครู 10 คน และนักเรียน 152 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบบันทึก แบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง แบบสอบถาม และแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหา และสรุปข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า 1) โรงเรียนมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ มีระบบการประกันคุณภาพภายในและภายนอกอย่างเป็นระบบ ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ปัจจัยภายในมีค่าเฉลี่ย 1.19 และปัจจัยภายนอกมีค่าเฉลี่ย 0.18 2) ได้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ 6 กลยุทธ์ คือ 2.1) ส่งเสริมการจัดการศึกษาเน้นสมรรถนะที่จำเป็น 2.2) พัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วม 2.3) พัฒนาระบบบริหารคู่เทคโนโลยี 2.4) ส่งเสริมการบูรณาการกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง 2.5) เสริมสร้างโอกาสและความเสมอภาค และ 2.6) เน้นความปลอดภัยแก่ผู้เรียน และผลการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า การประเมินทักษะอาชีพของนักเรียน และความพึงพอใจของผู้ปกครอง อยู่ในระดับมากที่สุด และ 4) ผลการประเมินรูปแบบจากความคิดเห็นของครูในการดำเนินการภายใต้กลยุทธ์ที่พัฒนา มีด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.63, S.D. = 0.54) และ (\bar{X} = 4.67, S.D. = 0.52)

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์, เบญจภาคีเครือข่าย, ทักษะอาชีพ

Abstract

This research aims to study the strategic management model using the Benja Phakhi Network to develop the vocational skills of students at Ban Thaphae School by conducting research and

development as follows: 1) Study the current situation, including studying the school's condition, opinions of those involved, and SWOT analysis. 2) Create and develop a model, examined by 7 qualified experts. 3) Experiment with the model, and 4) Study the model evaluation results. The data sources were 10 teachers and 152 students, obtained through purposive selection. The research instruments were recording forms, semi-structured interview forms, questionnaires, and evaluation forms. The statistics used were frequency, percentage, mean, and standard deviation. The research results found that 1) The school has effective management, has a systematic internal and external quality assurance system, has the highest level of opinions from those involved, and the results of SWOT analysis show that internal factors have an average of 1.19 and external factors have an average of 0.18. 2) Obtained 6 strategic management models as follows: 2.1) Promote education that emphasizes on necessary competencies 2.2) Develop participatory administration 2.3) Develop a management system with technology 2.4) Promote integration with the sufficiency economy principles 2.5) Strengthen opportunities and equality and 2.6) Emphasize safety for learners and the results of the quality inspection of the format are at the highest level 3) The results of the trial use of the model found that the assessment of students' vocational skills and parental satisfaction were appropriate and valuable at the highest level. and 4) The results of the evaluation of the model from teachers' opinions on the implementation under the developed strategy were at the highest level in terms of appropriateness and usefulness ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.54) and ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.52).

Keyword: Strategic Management Model, Benja Phakhi Network, Vocational Skills

บทนำ

การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) เป็นกระบวนการบริหารจัดการแนวใหม่ที่ช่วยกำหนดแนวทางการบริหารจัดการองค์กรให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ภายใต้การวิเคราะห์และประเมินปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผน (พิบูล ที่ปะपाल, 2546) ช่วยกำหนดกลยุทธ์และดำเนินการที่เหมาะสมกับองค์กร เพื่อที่จะนำกลยุทธ์เหล่านั้นไปประยุกต์ปฏิบัติ และควบคุมประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรได้ (วิชากร, 2565) ผู้บริหารสถานศึกษา จึงต้องมีความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัย และเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 (ชลธิชา ร่มโพธิ์รี, 2561) ในการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำ มีทักษะในการบริหาร และมีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจน มีการบริหารหลักสูตร มีการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีการส่งเสริมครูให้มีการผลิต/พัฒนาสื่อและเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (บังอร อยู่ยีน, 2565)

การพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน มุ่งให้นักเรียนมีความสามารถเต็มตามศักยภาพของตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมยุคศตวรรษที่ 21 อย่างมีความสุข (สกันณวุฒิ เศรษฐ์ภูมิ, 2566) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการสร้างเยาวชนและสังคมที่อยู่ร่วมกันอย่างที่มีคุณภาพในอนาคต โดยการพัฒนาทักษะอาชีพเป็นการสร้างโอกาสให้กับผู้เรียนให้ได้พัฒนาความรู้ และฝึกทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพที่ตรงตามความถนัด และศักยภาพของนักเรียน (ณัฐพร อึ้งภาภรณ์, 2564) สอดคล้องกับ สุพัตรา ฤกษ์ปาย ที่ระบุว่าทักษะทางอาชีพ

มีความสำคัญต่อตลาดแรงงานในปัจจุบัน การผลักดันให้เด็กนักเรียนเกิดทักษะดังกล่าว จึงเป็นหัวใจสำคัญของหลักสูตรการขยายโอกาสทางการศึกษา หลักสูตรส่งเสริมทักษะอาชีพจะช่วยให้เด็กนักเรียนสามารถประเมินตัวเองได้ว่ามีความต้องการด้านไหน หรือชอบอะไร สามารถพัฒนาทักษะให้ตรงกับความต้องการของตนเองได้ โดยอาศัยความช่วยเหลือและการสนับสนุนจากโรงเรียน (สุพัตรา ฤกษ์บาย, 2565) ซึ่งการได้เรียนรู้พัฒนาทักษะด้านอาชีพจะช่วยให้เด็กนักเรียนสามารถนำไปต่อยอดด้านการทำงานในอนาคตได้ ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาทักษะดังกล่าว จึงสนใจที่จะนำกลยุทธ์การบริหารจัดการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น หน่วยราชการและผู้ปกครองนักเรียนมาดำเนินการในโรงเรียนบ้านท่าแพ

ด้วยบริบทของโรงเรียนบ้านท่าแพซึ่งตั้งอยู่ในชุมชนชนบท ที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมใบจากและการเกษตรแบบผสมผสาน นักเรียนส่วนใหญ่จึงมีพื้นฐานชีวิตจากครอบครัวเกษตรกรและช่างฝีมือท้องถิ่น ทำให้แนวทางการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องเชื่อมโยงกับศักยภาพทรัพยากรในพื้นที่ ในขณะเดียวกันสภาพ การแข่งขันทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานที่ซับซ้อน และมีความต้องการทักษะเฉพาะด้านสูงขึ้น โรงเรียนบ้านท่าแพจึงตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนตั้งแต่ระดับ พื้นฐาน ทั้งทักษะงานหัตถกรรมใบจาก การจัดการสวนครัวผสมแบบเกษตรอินทรีย์ ไปจนถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการแปรรูปผลิตภัณฑ์และการตลาดดิจิทัล เพื่อให้เด็ก ๆ ปรับตัวเข้ากับแนวโน้มการจ้างงานในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมั่นใจ โรงเรียนจึงบูรณาการหลักสูตรอาชีพในชั้นเรียนปกติควบคู่กับกิจกรรมนอกหลักสูตร โดยร่วมมือกับวิสาหกิจชุมชน กลุ่มแม่บ้าน และสถานประกอบการท้องถิ่นจัดโครงการฝึกงาน (Internship) ให้เด็กนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ตั้งแต่การสำรวจความต้องการของตลาด การวางแผนต้นทุน และการจัดการคลังวัตถุดิบ ไปจนถึงการนำเสนอขายและรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ประกอบการ กระบวนการเรียนรู้ช่วยเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการทำงานเป็นทีม พร้อมพัฒนาทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน ต่อยอดความเชื่อมั่นในศักยภาพตนเอง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 เพื่อให้เด็กนักเรียนบ้านท่าแพพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน มีความเป็นอิสระทางเศรษฐกิจ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ นาถธิดา เจริญสุข ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ในการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับสูงที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0 1 (นาถธิดา เจริญสุข, 2557) และส่วนงานวิจัยของ เพ็ญญา กุลนภาดล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะอาชีพและการดำรงชีพสำหรับการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ด้วยกระบวนการเชิงจิตวิทยาเสริมสร้างศักยภาพแห่งตนของนักเรียน 8 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีคะแนนทักษะอาชีพและการดำรงชีพ อยู่ในระดับมาก (เพ็ญญา กุลนภาดล, 2557) รวมทั้งเนื่องด้วยสภาพปัจจุบันเศรษฐกิจตกต่ำ สภาพผู้ปกครองมีรายได้น้อยจากอาชีพเกษตรกร ซึ่งมีผลผลิต ไม่แน่นอน ชุมชนมีรายได้น้อยจากงานหัตถกรรมใบจากอีกทางหนึ่ง และจากนโยบายการจัดการศึกษาตาม พรบ. การศึกษาแห่งชาติ ที่ระบุให้มีการจัดการศึกษา ปลุกฝังเยาวชนให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพ และสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาโดยแนวคิดในการบริหาร โดยสถานศึกษาและชุมชนเป็นฐาน (School and Community based Management: SCBM) มาจัดกลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษาผ่านการมุ่งเป้าหมายร่วมกันในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ โดยจะพิจารณาจากสภาพแวดล้อม คือ จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ซึ่งผลที่ได้จะทำให้การตัดสินใจขับเคลื่อนองค์กรไปในทิศทางเดียวกันจะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ร่วมกัน

จากความเป็นมาและสภาพปัญหาที่ได้กล่าวมาในข้างต้น เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 3 ด้าน ดังที่สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ระบุไว้ ได้แก่ 1) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

2) ด้านการพัฒนาและสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้คนไทย เป็นคนดี เก่ง มีคุณภาพ และ 3) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาค และกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจโดยความร่วมมือของทุกภาคส่วน (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561) ทำให้ร่วมกันขจัดปัญหาการขาดการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนดังกล่าว ซึ่งจากปัญหานี้ ผู้วิจัยจึงตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้เบญจภาคีเครือข่าย ได้แก่ 1) โรงเรียนบ้านท่าแพ 2) ชุมชน คือ กลุ่มแม่บ้าน บ้านควนโต๊ะเจ๊ะ 3) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแพ 4) หน่วยงานราชการ คือ สำนักงานเกษตรอำเภอท่าแพ โรงพยาบาลท่าแพ และหน่วยงานพัฒนาเคลื่อนที่ 45 และ 5) ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการคิด ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะด้านการสืบเสาะและการค้นพบ ผักผ่อนผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และสร้างสรรค์ชิ้นงานหรือผลงานให้เป็นที่ประจักษ์ และนำเสนอผลงานสู่สาธารณชนได้ รวมทั้งทักษะการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพจริง เพื่อให้ครูได้จัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องได้ต่อไปและเชื่อมโยงแต่ละชั้นปีได้ โรงเรียนบ้านท่าแพจึงพัฒนาทักษะอาชีพให้นักเรียนอย่างเหมาะสมกับวัย ศักยภาพ และวุฒิภาวะของนักเรียน รวมทั้งบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น โดยจัดกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน หรือชุมนุม/ชมรม ทำให้นักเรียนรู้จักอาชีพ มีทักษะพื้นฐานการปฏิบัติงานตามอาชีพและสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพ รวมถึงส่งเสริมนิสัยในการทำงาน การใช้เทคโนโลยี การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจ ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน ระเบียบวินัยในการทำงาน ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นของอาชีพต่าง ๆ โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้เบญจภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่สร้างขึ้นจะสามารถเป็นนวัตกรรมหรือแบบอย่างที่ดีแก่สถานศึกษาอื่น ๆ ในการพัฒนาคุณภาพครูและคุณภาพผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้เบญจภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสทูล
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้เบญจภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสทูล
3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้เบญจภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสทูล
4. เพื่อศึกษาผลการประเมินรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้เบญจภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสทูล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้เบญจภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสทูล โดยการวิจัยและพัฒนา (Research and development) มีวิธีการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน โดยการศึกษาสภาพบริบทโรงเรียนจากแผนกลยุทธ์พัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติการ รายงานการประเมินตนเอง (SAR) รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียน ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) ของโรงเรียน ผู้ให้แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย ประชากร คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าแพ จำนวน 1 คน ครูโรงเรียนบ้านท่าแพ จำนวน 10 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ จำนวน 152 คน รวม 172 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึก

สภาพของโรงเรียน แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบบสอบถามความคิดเห็น และแบบบันทึกการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT) โดยเครื่องมือที่ใช้ผ่านการตรวจสอบดัชนีความสอดคล้องจากผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.80 - 1.00 ส่วนแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.921 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพโรงเรียนบ้านท่าแพ และบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกส่วน SWOT วิเคราะห์ผ่านระบบ Google Forms เก็บรวบรวมได้ครบจำนวนร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุป

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนารูปแบบ โดยทำการออกแบบและยกร่างรูปแบบการบริหาร 6 กลยุทธ์ และตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้ โดยประเมิน 4 ด้าน คือ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีคุณสมบัติระดับปริญญาเอก และมีระดับวิทยฐานะเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ในการทำงานไม่ต่ำกว่า 10 ปี และมีความเหมาะสมของแบบประเมินคุณภาพ โดยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบบันทึกร่างรูปแบบการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รวบรวมจากเอกสารแล้วบันทึกลงในแบบบันทึก และจากแบบสอบถาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ เก็บผ่านระบบ Google Forms ได้ครบจำนวนร้อยละ 100 แบบประเมินคุณภาพรูปแบบ วิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูลด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบ เป็นการประเมินทักษะอาชีพของนักเรียน จำนวน 152 คน ทำการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.912 และประเมินความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ด้านความพึงพอใจหลังการใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ ผู้ให้แหล่งข้อมูล ได้แก่ นักเรียน จำนวน 152 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 152 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินทักษะอาชีพ แบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกรายการ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมด้วยตนเองได้ครบจำนวนร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบ โดยประเมินการบริหารเชิงกลยุทธ์มีระบบประกันคุณภาพภายในและภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งระบบประกันภายใน ได้แก่ การนิเทศภายในจากต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และจากผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งการบริหารและงานวิชาการ ให้สอดคล้องกับการกำหนดกลยุทธ์ ส่วนการประเมินภายนอกนั้นรับจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน (สมศ) ทุกระบบที่มีการประเมินเครื่องมือ คือ แบบประเมินจากต้นสังกัดและสถานศึกษากำหนด และประเมินการนำรูปแบบมาใช้จริงด้านความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ โดยความคิดเห็นของประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านท่าแพ จำนวน 10 คน และการประเมินรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ จำนวน 6 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมการจัดการศึกษาเน้นสมรรถนะที่จำเป็น 2) พัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3) พัฒนาระบบบริหารคู่เทคโนโลยี 4) ส่งเสริมการบูรณาการกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง 5) เสริมสร้างโอกาสและความเสมอภาค และ 6) เน้นความปลอดภัยแก่ผู้เรียน และผลการตรวจสอบคุณภาพหลังการใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ผู้ให้ข้อมูล คือ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครู จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินคุณภาพ การบริหารรูปแบบ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน และเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบประเมินในรูปแบบของมาตราการประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้เบญจภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสทูล มีผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน

1.1 ผลการศึกษาสภาพโรงเรียนบ้านท่าแพ พบว่า โรงเรียนมีประสิทธิภาพในด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ มีระบบประกันคุณภาพภายในและภายนอก มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โดยมาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 คุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้ง 3 มาตรฐาน มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับ ดี (ระดับ 3)

1.2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ ปรากฏตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปผลความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ (n = 172)

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. โรงเรียนได้พัฒนาหลักสูตรเหมาะสมกับบริบทชุมชนให้มีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพนักเรียน	4.49	0.70	มาก
2. การพัฒนาหลักสูตรมีการศึกษาข้อมูลผู้ที่เกี่ยวข้องด้านประสิทธิภาพ มีระบบการประกันคุณภาพภายในและภายนอก	4.64	0.56	มากที่สุด
3. มีการ SWOT เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานโรงเรียน	4.60	0.68	มาก
4. มีการทบทวนผลของ SWOT ของโรงเรียนด้านพัฒนาสภาพแวดล้อม สื่อเทคโนโลยี การประกอบอาชีพ	4.38	0.68	มาก
5. ควรมีผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น	4.35	0.65	มาก
6. ควรวางแผนโดยยึดกลยุทธ์เป็นหลักในการพัฒนาทักษะอาชีพนักเรียน	4.47	0.65	มาก
7. ควรพิจารณาในการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับกลยุทธ์โรงเรียน	4.56	0.66	มากที่สุด
8. การจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณต้องให้สอดคล้องกับกลยุทธ์โรงเรียน	4.55	0.69	มาก
รวมเฉลี่ย	4.51	0.66	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.35 - 4.64 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน ควรมีการศึกษาข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.56)

1.3 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) ปัจจัยภายใน ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 1.19 และปัจจัยภายนอก เท่ากับ 0.18

2. ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบ

2.1 ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบ โดยการยกร่างรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้เบญจภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ คือ 1) ส่งเสริมการจัดการศึกษาเน้นสมรรถนะที่จำเป็น 2) พัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3) พัฒนาระบบบริหารคู่เทคโนโลยี 4) ส่งเสริมการบูรณาการกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง 5) เสริมสร้างโอกาสและความเสมอภาค และ 6) เน้นความปลอดภัยแก่ผู้เรียน

2.2 ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ ปรากฏตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปผลระดับความคิดเห็นการตรวจสอบรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ (n = 7)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ความเป็นไปได้	4.65	0.53	มากที่สุด
ความเป็นประโยชน์	4.71	0.52	มากที่สุด
ความเหมาะสม	4.70	0.50	มากที่สุด
ความถูกต้อง	4.64	0.50	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.68	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้เบญจภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.52)

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบ

3.1 ผลการประเมินทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ ปรากฏตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 สรุปผลการประเมินทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ (n = 152)

ที่	หัวข้อประเมินทักษะอาชีพ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	ทักษะกระบวนการทำงาน	4.58	0.59	มากที่สุด
2	ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา	4.62	0.54	มากที่สุด
3	ทักษะการทำงานร่วมกัน	4.61	0.54	มากที่สุด
4	ทักษะการแสวงหาความรู้	4.57	0.61	มากที่สุด
5	ทักษะการจัดการ	4.54	0.62	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.58	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณารายทักษะที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.54)

3.2 ความพึงพอใจของผู้ปกครองของนักเรียนหลังการใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ ปรากฏตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจของผู้ปกครองของนักเรียนหลังการใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ (n = 152)

ที่	ความพึงพอใจต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่เน้นสมรรถนะที่จำเป็น	4.56	0.59	มากที่สุด
2	กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบบริหารแบบมีส่วนร่วม	4.57	0.58	มากที่สุด
3	กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบบริหารเทคโนโลยี	4.64	0.51	มากที่สุด
4	กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการบูรณาการกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง	4.68	0.54	มากที่สุด
5	กลยุทธ์ที่ 5 เสริมสร้างโอกาสและความเสมอภาค	4.61	0.53	มากที่สุด
6	กลยุทธ์ที่ 6 เน้นความปลอดภัยแก่ผู้เรียน	4.53	0.65	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.60	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 ความพึงพอใจของผู้ปกครองของนักเรียน หลังการใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณารายกลยุทธ์ที่มีความพึงพอใจสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมบูรณาการกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.54)

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้เบญจภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ ปรากฏตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 สรุปผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ของทั้ง 6 กลยุทธ์ (n = 10)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นประโยชน์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่เน้นสมรรถนะ ที่จำเป็น	4.67	0.52	มากที่สุด	4.72	0.48	มากที่สุด
กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบบริหารแบบมีส่วนร่วม	4.59	0.55	มากที่สุด	4.64	0.54	มากที่สุด
กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบบริหารเทคโนโลยี	4.60	0.57	มากที่สุด	4.64	0.58	มากที่สุด
กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการบูรณาการกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง	4.58	0.57	มากที่สุด	4.65	0.52	มากที่สุด
กลยุทธ์ที่ 5 เสริมสร้างโอกาสและความเสมอภาค	4.64	0.51	มากที่สุด	4.65	0.51	มากที่สุด
กลยุทธ์ที่ 6 เน้นความปลอดภัยแก่ผู้เรียน	4.68	0.49	มากที่สุด	4.71	0.46	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.63	0.54	มากที่สุด	4.67	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้เบญจภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ จากความคิดเห็นของครูในการดำเนินการภายใต้กลยุทธ์ที่พัฒนา 6 กลยุทธ์ พบว่า ด้านความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.54) และด้านความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.52)

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้เบญจภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน บริบทของโรงเรียนบ้านท่าแพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร โดยความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้เบญจภาคีเครือข่ายเพื่อ พัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ พบว่า 1) เมื่อศึกษาสภาพการบริหารมีประสิทธิภาพ มีระบบประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก และด้านความต้องการคือ พัฒนาสภาพแวดล้อม สื่อเทคโนโลยี ส่งเสริมการเรียนรู้สู่การประกอบอาชีพ โดยเบญจภาคีเครือข่ายสนับสนุน 2) ผลการศึกษารูปแบบความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.66) โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์โรงเรียน ควรมีการศึกษาข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.56) และ 3) ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เมื่อพิจารณาสิ่งแวดล้อมภายในต่อรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ (SWOT) โดยภาพรวม คะแนนเฉลี่ยปัจจัยภายใน เท่ากับ 1.19 และสิ่งแวดล้อมภายนอกต่อรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ ในภาพรวม คะแนนเฉลี่ยปัจจัยภายนอก เท่ากับ 0.18 ทั้งนี้ เพราะว่าโรงเรียนบ้านท่าแพในบริบทโรงเรียนที่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามกลยุทธ์ของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กนกอร สมปราษฎ์ ที่ได้กล่าวว่า กลยุทธ์สามารถพัฒนาได้ โดยการวิเคราะห์และประเมินสภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมขององค์กรในประเด็นทางด้านจุดแข็ง (Strengths: S) จุดอ่อน (Weaknesses: W) โอกาส (Opportunities: O) และอุปสรรค (Threats: T) (กนกอร สมปราษฎ์, 2559) รวมถึงแนวคิดของ ฟินิจ มีค้ำทอง และโกวิทย์ แสนพงษ์ ได้กล่าวว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของโรงเรียน วิเคราะห์ด้วยวิธี 2S4M มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) โครงสร้างและนโยบายของโรงเรียน (Structure) 2) การบริการและผลผลิต (Service and Products) 3) บุคลากร (Man) 4) ประสิทธิภาพทางการเงิน (Money) 5) วัสดุ ทรัพยากร (Material) และ 6) การบริหารจัดการ (Management) (ฟินิจ มีค้ำทอง และโกวิทย์

แสนพงษ์, 2562) และสอดคล้องกับแนวคิดของ ศศิธร ศิริบุชา ที่กล่าวว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โดยใช้ PEST Analysis ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ดังนี้ 1) การเมือง (Political Component: P) 2) เศรษฐกิจ (Economic Component: E) 3) สังคมและวัฒนธรรม (Sociocultural Component: S) และ 4) เทคโนโลยี (Technological Component: T) (ศศิธร ศิริบุชา, 2558)

2. ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้เบญจภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ ของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล พบว่า รูปแบบการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่เน้นสมรรถนะที่จำเป็น กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบบริหาร แบบมีส่วนร่วม กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบบริหารคู่เทคโนโลยี กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมบูรณาการกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง กลยุทธ์ที่ 5 เสริมสร้างโอกาสและความเสมอภาค และกลยุทธ์ที่ 6 เน้นความปลอดภัยแก่ผู้เรียน และ ผลการตรวจสอบคุณภาพร่างรูปแบบ พบว่า ด้านความเป็นไปได้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ สามารถทำความเข้าใจและปฏิบัติได้ไม่ยุ่งยากและซับซ้อนจนเกินไป ด้านความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ กลยุทธ์ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ด้านความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ การบริหารโดยใช้ชุมชน มีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนมีรายละเอียดของเนื้อหาที่เหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความถูกต้อง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ การบริหารโดยใช้ชุมชนมีส่วนร่วมครอบคลุมเพียงพอต่อการนำไปพัฒนาสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน ทั้งนี้เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้ง ภายในและภายนอกของโรงเรียนบ้านท่าแพ ได้นำมากำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยมีการปรับตัว ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของชุมชน และมีการบูรณาการในการจัดการ การศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จันทิมา บุญอนันต์วงศ์ ที่ได้นำเสนอองค์ประกอบของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และ 4) การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ (จันทิมา บุญอนันต์วงศ์, 2561) และแนวคิดของ จุฬามาศ พันสวรรค์ นำเสนอองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้ 1) รูปแบบการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับชุมชนสามารถจัดเป็น 2 แนวทาง คือ มีการริเริ่ม ชุมชนให้ ความร่วมมือและสนับสนุน หรือชุมชนริเริ่ม สนับสนุนโดยมีองค์กรหน่วยงานอื่นเป็นหน่วยประสานความร่วมมือ 2) กลุ่มคนและภาคี ในการมีส่วนร่วมในระดับสถานศึกษา ในระดับชุมชน และระดับผู้นำชุมชน 3) การกำหนด ผู้มีส่วนร่วม 4) ขอบเขตการมีส่วนร่วม 5) ประเด็นการมีส่วนร่วม 6) กระบวนการในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วม ด้วยการริเริ่มสร้างสรรค์ และ 7) ผลสำเร็จและความสืบเนื่อง (จุฬามาศ พันสวรรค์, 2562) นอกจากนี้ยังสอดคล้อง กับงานวิจัยของ อีรนนท์ ต้นพานิชย์ เรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ของการกีฬาแห่งประเทศไทย ผลวิจัยพบว่า รูปแบบ ประกอบด้วยกลยุทธ์ 5 ด้าน คือ 1) ด้านการกำหนดทิศทาง 2) ด้านการประเมินองค์การและสภาพแวดล้อม 3) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ 4) ด้านการนำกลยุทธ์ ไปปฏิบัติ และ 5) ด้านการประเมินผลและการควบคุม (อีรนนท์ ต้นพานิชย์, 2558) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ งามทิพย์ มิตรสุภาพ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด เทศบาลตำบล ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผลวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหาร มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ขอบข่ายการดำเนินงาน มี 6 ด้าน ประกอบด้วย การบริหารจัดการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคลากร การบริหารวิชาการ การบริหารอาคารสถานที่และการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน 2) กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์

ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม การสร้างกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและการควบคุมกลยุทธ์ และ 3) ประสิทธิภาพการดำเนินงาน ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการ ประสิทธิภาพด้านบุคลากร ประสิทธิภาพด้านวิชาการ ประสิทธิภาพด้านคุณภาพเด็ก ประสิทธิภาพด้านอาคารสถานที่และประสิทธิผลด้านชุมชน (งามทิพย์ มิตรสุภาพ, 2559)

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้เบญจภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกล พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นข้อ พบว่า ทุกทักษะอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.57) โดยเรียงลำดับได้ ดังนี้ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ทักษะการทำงานร่วมกัน อยู่ในระดับมากที่สุด และความพึงพอใจของผู้ปกครองหลังการใช้รูปแบบ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นข้อ พบว่า ทุกกลยุทธ์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า โรงเรียนบ้านท่าแพมีมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยให้ทุกระดับชั้นในสถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อช่วยส่งเสริมทักษะชีวิต ทักษะอาชีพและสมรรถนะของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญภา กุลนาคถล เรื่อง การพัฒนาทักษะอาชีพและการดำรงชีพสำหรับการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ด้วยกระบวนการเชิงจิตวิทยาเสริมสร้างศักยภาพแห่งตน ผลวิจัยพบว่า คู่มือในการใช้หลักสูตรที่สร้างผ่าน การวิพากษ์จากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะอาชีพและการดำรงชีพอย่างเป็นรูปธรรม และสะดวกในการนำไปใช้ต่อไป (เพ็ญภา กุลนาคถล, 2557) รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายเพ็ญ บุญทองแก้ว เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี สรุปผลวิจัยพบว่า ผลการพัฒนารูปแบบ มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย การบริหารงานหลัก 4 งาน คือ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป 2) กระบวนการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ ใช้วงจรการบริหารคุณภาพ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การลงมือปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุง 3) ด้านผลผลิต นักเรียนมีทักษะอาชีพ ประกอบด้วย ทักษะในการทำงานและมีรายได้ระหว่างเรียน และ 4) เงื่อนไขความสำเร็จ เป็นองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย การสร้างเครือข่ายและการประสานงาน (สายเพ็ญ บุญทองแก้ว, 2563) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยาวลักษณ์ เกษรเกศรา เรื่อง การพัฒนารูปแบบบริหารการเสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านหมากหัววัง อำเภอเมืองจังหวัดลำปาง ผลวิจัยพบว่า ผลการสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบบริหารการเสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และผลการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการดำเนินการเสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (ยาวลักษณ์ เกษรเกศรา, 2565)

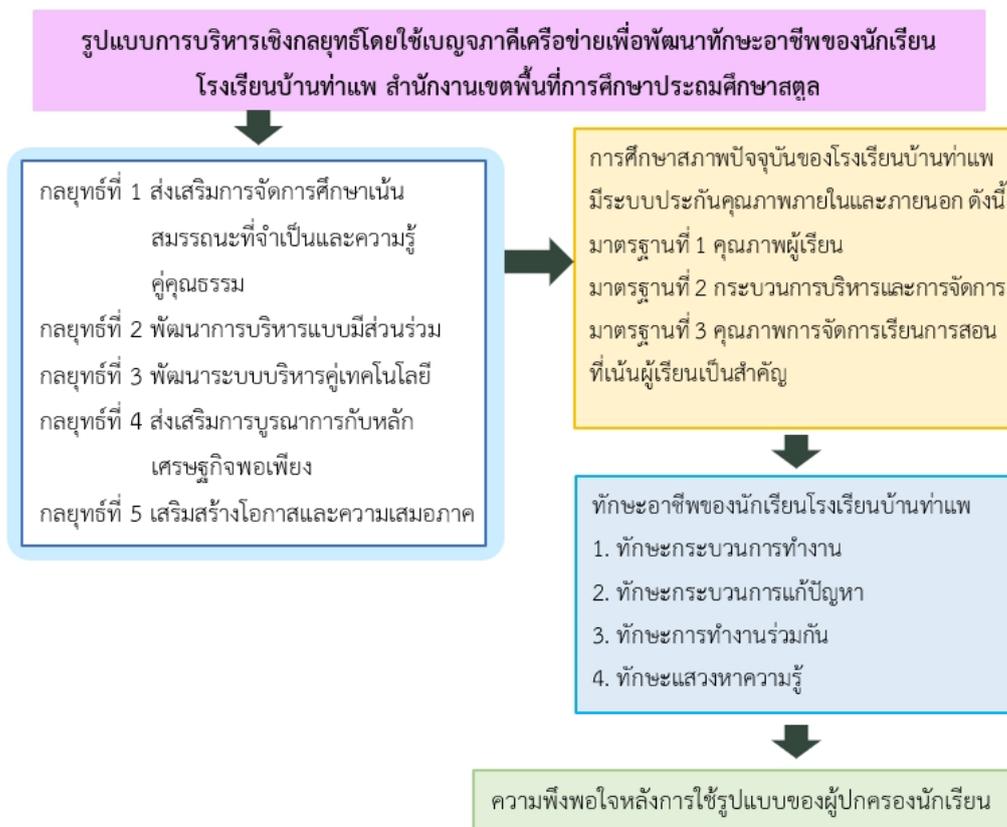
4. ผลการประเมินของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้เบญจภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกล ไปสู่การปฏิบัติจริง ซึ่งพบว่า ด้านความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.54) และด้านความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาแต่ละกลยุทธ์ พบว่า กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่เน้นสมรรถนะที่จำเป็น ด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบแบบมีส่วนร่วม ด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบการบริหารคู่เทคโนโลยี ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการบูรณาการกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด กลยุทธ์ที่ 5 เสริมสร้างโอกาส

และความเสมอภาค ด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และกลยุทธ์ที่ 6 เน้นความปลอดภัยแก่ผู้เรียน ด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า กลยุทธ์ของโรงเรียนบ้านท่าแพ มีโครงสร้างการบริหารที่มีความชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน มีการพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของครูและผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อีรินันท์ ต้นพานิชย์ เรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของการกีฬาแห่งประเทศไทย ผลวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของการกีฬาแห่งประเทศไทยมีความเหมาะสม และเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ (อีรินันท์ ต้นพานิชย์, 2558) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุปรียา ชินพะวอ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 5 ผลวิจัยพบว่า การพัฒนา แนวทางการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 5 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด (สุปรียา ชินพะวอ, 2562)

องค์ความรู้ใหม่

รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้เบญจภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ คือ 1) ส่งเสริมการจัดการศึกษาเน้นสมรรถนะที่จำเป็น 2) พัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3) พัฒนาระบบบริหารคู่เทคโนโลยี 4) ส่งเสริมการบูรณาการกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง 5) เสริมสร้างโอกาสและความเสมอภาค และ 6) เน้นความปลอดภัยแก่ผู้เรียน ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้เบญจภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้เบญจภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร จากการวิจัยได้ข้อค้นพบ คือ สถานศึกษามีระบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพด้านระบบการประกันคุณภาพภายในและภายนอก และนักเรียนมีโครงการฝึกทักษะอาชีพ จำนวน 12 โครงการ ความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมากที่สุดและได้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ จำนวน 6 กลยุทธ์ เป็นกลยุทธ์ที่นำไปปฏิบัติเชิงปริมาณและคุณภาพ ซึ่งมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) มากำหนด กลยุทธ์ในการบริหารงานต้องกำหนดผู้รับผิดชอบ เพื่อให้การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ระบุระยะเวลาเป็นแผนการปฏิบัติงานชัดเจน เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 2) โรงเรียนควรนำรูปแบบการบริหารเชิง กลยุทธ์ โดยใช้เบญจภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร ไปใช้ควรกำกับติดตาม ดูแลเพื่อให้การดำเนินงานตามรูปแบบเกิดประสิทธิภาพ 3) ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนและสถานศึกษาอื่น ๆ สามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยใช้ชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน เพื่อกำหนดแนวทางในการบริหารสถานศึกษาต่อไป และ 4) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรให้ความสำคัญและตระหนักถึงความจำเป็นในเสริมสร้างทักษะอาชีพของผู้เรียนที่อาศัยอยู่ตามชุมชนต่างๆ ที่ได้จากการวิจัยมาปรับประยุกต์ใช้และไปขยายผลให้โรงเรียนในสังกัด นำไปเป็นแบบอย่างใช้ในการจัดการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้ 1) ผู้วิจัยควรนำรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้เบญจภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร ไปใช้ส่งเสริมและพัฒนาทักษะหรือสมรรถนะทางด้านอื่น ๆ ที่เป็นความสำคัญพื้นฐานของผู้เรียนตามยุคสมัยปัจจุบัน 2) ผู้วิจัยควรนำรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้เบญจภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าแพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร ไปปรับใช้ตามบริบทของโรงเรียนของผู้ใช้งาน

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร สมปราษฎ์. (2559). การจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาองค์การในศตวรรษที่ 21. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 12(1), 130-138.
- งามทิพย์ มิตรสุภาพ. (2559). รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จันทิมา บุญอนันต์วงศ์. (2561). รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- จุฑามาศ พันสวรรค. (2562). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลนครเชียงใหม่. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชลธิชา ร่มโพธิ์รี. (2561). การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิบูล ทีปะปาล. (2546). พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร: อมรการพิมพ์.

- ณัฐพร อิงภาภรณ์. (2564). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ DONGSOM Model เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านดงซ่อม. กำแพงเพชร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.
- ธีรนนท์ ต้นพานิชย์. (2558). รูปแบบการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของภารกิจา แห่งประเทศไทย. ชลบุรี: วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นาถธิดา เจริญสุข. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- บังอร อยู่เย็น. (2565). รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนวันครู 2502 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วารสารมหาจุฬานาครธรรม์, 9(8), 345-359.
- พินิจ มีคำทอง และโกวิทย์ แสนพงษ์. (2562). เทคนิคการวิเคราะห์สภาพการพัฒนาเพื่อการวางแผนกลยุทธ์ของ สถานศึกษา. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 9(3), 111-120.
- เพ็ญญา กุลนภาดล. (2557). การพัฒนาทักษะอาชีพและการดำรงชีพ สำหรับการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ด้วย กระบวนการเชิงจิตวิทยาเสริมสร้างศักยภาพแห่งตน. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เยาวลักษณ์ เกษรเกศรา. (2565). การพัฒนารูปแบบบริหารการเสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน โรงเรียนบ้านหมากหัววัง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. ใน รายงานการการประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนอ ผลงานวิชาการระดับชาติเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 22 “ชีวิตใหม่ของการ ศึกษาในสังคมดิจิทัล (16 สิงหาคม 2565). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วิชากร. (2565). การวางแผนเชิงกลยุทธ์ และการบริหารเชิงกลยุทธ์. เรียกใช้เมื่อ 18 กันยายน 2565 จาก <https://thaipalad.com/804/>
- ศศิธร ศิริบุชา. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจมาท่องเที่ยวประเทศไทย กรณีเปรียบเทียบ นักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียนและเอเชียตะวันออกเฉียง. ใน วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจระหว่างประเทศ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สกันณัฐ ศรีชัยกมล. (2566). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพ ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลอินทปัญญา วัดใหญ่อินทาราม สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 7(2), 646-656.
- สายเพ็ญ บุญทองแก้ว. (2563). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 (ฉบับย่อ). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุปรียา ชินพะวอ. (2562). การพัฒนาแนวทางการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุพัตรา ฤกษ์บาย. (2565). ทักษะอาชีพคือหลักสูตรแห่งอนาคต: การศึกษาขยายโอกาสของ "โรงเรียนวิชูทิศ" เตรียมความพร้อมเยาวชนสู่ตลาดแรงงาน. เรียกใช้เมื่อ 15 กรกฎาคม 2565 จาก <https://research.eef.or.th/wichutit-school/>